

РІШЕННЯ

КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

” 21. “ Од. 2019 р.

Протокол № 1/5-2

Про результати громадської експертизи діяльності Міністерства освіти і науки України, проведеної на базі спільної громадської ініціативи «Міжнародна платформа інноваційної гармонізуючої освіти»

Заслухавши та обговоривши експертні пропозиції підготовлені за результатами громадської експертизи інститутів громадянського суспільства на базі спільної громадської ініціативи «Міжнародна платформа інноваційної гармонізуючої освіти» та інформацію директора департаменту загальної середньої та дошкільної освіти про результати громадської експертизи діяльності Міністерства освіти і науки України,

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Експертні пропозиції, підготовлені за результатами громадської експертизи інститутів громадянського суспільства на базі спільної громадської ініціативи «Міжнародна платформа інноваційної гармонізуючої освіти», та інформацію заступника Міністра Карандія В. А. про результати громадської експертизи діяльності Міністерства освіти і науки України, взяти до відома.

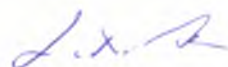
2. Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти (Коновенко Ю. Г.) до 16 березня 2019 року:

1) надати ініціаторам громадської експертизи письмову відповідь про результати розгляду експертних пропозицій, з одночасним розміщенням відповідної інформації на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України;

2) надати Секретаріату Кабінету Міністрів України інформацію про проведену громадську експертизу Міністерства освіти і науки України, експертні пропозиції для розміщення на урядовому веб-сайті «Громадянське суспільство і влада».

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Міністра Карандія В. А.

За голову колегії
перший заступник Міністра

П. К. Хобзей

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

Про результати громадської експертизи діяльності Міністерства освіти і науки України, проведеної на базі спільної громадської ініціативи «Міжнародна платформа інноваційної гармонізуючої освіти»

Відповідно до Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 976 (далі – Порядок), листом від 25.10.2018 ініціаторів громадської експертизи на базі спільної громадянської ініціативи «Міжнародна платформа інноваційної гармонізуючої освіти» було надіслано експертні пропозиції щодо проведення громадської експертизи Міністерства освіти і науки України.

На веб-сайті Міністерства 02.11.2018 розміщено експертні пропозиції, підготовлені за результатами громадської експертизи інститутів громадянського суспільства на базі спільної громадської ініціативи «Міжнародна платформа інноваційної гармонізуючої освіти», проведеної за період 27.07.2018 до 23.10.2018

(<https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/gromadskosti/konsultaciyi-z-gromadskistyvu/gromadska-ekspertiza>).

Експертні пропозиції, які надані ініціаторами громадської експертизи містять 15 пропозицій щодо реформування загальної середньої освіти, а саме:

1. Розробити й затвердити Державний стандарт початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Залучити до розроблення стандарту педагогів, медиків, психологів та інших фахівців сфери спеціалізованої освіти.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87, затверджено Державний стандарт початкової освіти, у якому передбачено проведення корекційно-розвиткової роботи, напрями та змістове наповнення якої визначається з урахуванням особливостей психофізіологічного розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Кожна освітня галузь передбачає обов'язкову корекційно-розвиткову роботу.

2. Усунути ознаки протиправної монополізації МОНУ у сфері затвердження типових освітніх програм.

Відповідно до статті 64 Закону України «Про освіту» центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки затверджує типові освітні програми.

Наказами Міністерства від 21.03.2018 № 268 та від 27.12.2018 № 1461 затверджено дві типові освітні програми для 1-2 та 3-4 класів, які створені робочою групою відповідно до наказу МОН.

3. *За наявності одного Державного стандарту початкової освіти й багатьох нагальних проблем терміново затвердити типові освітні програми, які мають реальні механізми реалізації НУШ і запровадження в закладах освіти інклюзивного особистісно орієнтованого та корекційно-розвиткового оздоровчого навчання дітей з різними індивідуальними можливостями та особливостями розвитку.*

Наказами Міністерства від 21.03.2018 № 268 та від 27.12.2018 № 1461 затверджено дві типові освітні програми для 1-2 та 3-4 класів, які створені робочою групою відповідно до наказу МОН, в яких передбачено обов'язкову корекційно-розвиткову роботу.*

4. *Притягнути до відповідальності осіб, які порушили чинне законодавство при оформленні протоколу Колегії МОНУ від 08.06.2018 № 6/1-19 (додатки 7 і 8) щодо визначення переліку підручників, які мали видаватися за кошти державного бюджету.*

Перелік підручників для 1 класу закладів загальної середньої освіти, що мали видаватися за державний кошт, складено без порушень.

5. *Притягнути до відповідальності осіб, які порушили чинне законодавство при виданні наказів МОНУ від 06.07.2018 № 733 та 735 щодо затвердження переліку підручників, які мали видаватися за кошти державного бюджету.*

Накази МОН від 06.07.2018 № 733 та 735 щодо затвердження переліку підручників для 1 класу закладів загальної середньої освіти, що мали видаватися за державний кошт, складено без порушень.

6. *Заборонити використання навчально-методичного забезпечення пілоту НУШ (наказ МОНУ від 13.07.2017 № 1028) в усіх закладах освіти, крім 100 пілотних до закінчення експерименту (2022 р). Пропонуємо негайно внести відповідні зміни до такого наказу МОНУ.*

Наказом МОН від 13.07.2017 № 1028 «Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів» не передбачено обов'язкове використання навчально-методичного забезпечення, яке використовується під час проведення експерименту, в усіх закладах загальної середньої освіти.

У той же час відповідно до Закону України «Про освіту», автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

7. У разі відсутності навчально-методичних засобів для дітей з ООП (які навчаються в інклюзивних, спеціальних класах та спеціальних навчальних закладах) вжити негайних заходів щодо забезпечення закладів освіти універсальними навчально-методичними засобами для запровадження інклюзивного освітнього середовища для кожного учня незалежно від його індивідуальних можливостей та особливостей розвитку; проведення одночасного навчання, виховання й оздоровлення учнів, корекції їхніх порушень пізнавальної сфери та стану здоров'я.

Починаючи з 2019 року кошти субвенції, крім навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти, також спрямовані на підтримку вихованців інклюзивних груп закладів дошкільної освіти та придбання спеціальних засобів корекції для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти у спеціальних групах.

Відповідно до Порядку та умов надання субвенції, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88, кошти державного бюджету скеровуються на проведення (надання) додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг) дітям з особливими освітніми потребами, придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, а також на оснащення інклюзивно-ресурсних центрів та придбання сучасних методик для проведення комплексної оцінки (діагностики) розвитку дітей, якими забезпечуються центри.

Кошти державної субвенції:

2017 рік - 209 458,3 тис. грн.;

2018 рік - 504 458,3 тис. грн.;

2019 рік - 504 458,3 тис. грн.

В Законі України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» частина субвенції розподілена таким чином:

353 321,2 тис. грн на підтримку осіб з особливими освітніми потребами, з яких:

на оплату за проведення корекційно-розвиткових занять і придбання спеціальних засобів корекції для учнів інклюзивних класів (видатки споживання) – 302 336,2 тис. грн (кількість учнів інклюзивних класів – 11903 по 25,4 тис. грн);

на придбання спеціальних засобів корекції для учнів спеціальних класів (видатки розвитку) – 50 985,0 тис. грн (кількість учнів спеціальних класів – 5665 по 9 тис. грн).

Інклюзивне навчання дітей в закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності в обов'язковому порядку фінансується за рахунок коштів державної субвенції.

Потреби дитини визначаються фахівцями інклюзивно-ресурсного центру під час проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини та зазначаються в індивідуальній програмі розвитку.

Така програма складається командою психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами навчального закладу для кожної дитини індивідуально.

До складу такої команди обов'язково входять батьки дитини, або особи, які їх замінюють.

В індивідуальній програмі зазначаються види і кількість корекційних послуг, а також спеціальні засоби корекції психофізичного розвитку, необхідні для навчання дитини.

8. *Усунути порушення прав учнів, їхніх батьків та педагогів.*
Не конкретизовано.

9. *Провести громадське обговорення щодо використання у початковій школі Лего (6 цеглинок), розташування парт, за якими діти вимушені сидіти боком або спиною до дошки.*

Методичний посібник «Шість цеглинок в освітньому просторі» схвалено листом Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН від 16.04.2018 № 22.1/12-Г-224, відповідно до Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом МОН від 17.06.2008 № 537, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.07.2008 за № 628/15319.

Порядок розташування парт в класному приміщенні визначено Державними санітарними правилами та нормами, які затверджені Постановою Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001 № 63 «Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу».

10. *Звернутися до МОЗУ, НАМНУ (ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Інститут гігієни та медичної екології імені О. М. Марзеева) з ініціативою провести перевірку відповідності санітарно-гігієнічним нормам шкільного навантаження дітей за новим Державним стандартом початкової освіти й дати оцінку розміщення дітей за партами боком чи спиною до дошки, яке МОН активно запроваджує в НУШ.*

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 № 950 «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України» постанову Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» було погоджено у відповідних міністерствах, зокрема, у Міністерстві охорони здоров'я України.

11. *Започаткувати в закладах освіти постійний моніторинг стану здоров'я дітей у процесі навчання та інформувати про результати моніторингу батьківську громадськість. У разі виявлення порушень у стані здоров'я дітей з'ясовувати причини їх виникнення (зокрема причини, обумовлені шкільним фактором) і вживати заходів щодо їх усунення.*

Відповідно до покладених повноважень моніторинг та медико-педагогічний контроль здійснюється медичним персоналом лікувально-профілактичних закладів, медичними та педагогічними працівниками навчального закладу.

12. *Розробити спеціальний порядок оцінювання психоемоційного стану учнів закладів загальної середньої освіти, яке передбачатиме використання спеціальної психологічної апаратури.*

Організація діяльності психологічної служби та соціально-педагогічного патронажу у системі освіти України здійснюється відповідно до наказу МОН від 22.05.2018 № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 31 липня 2018 за №885/32337.

Відповідно до цього наказу, у системі освіти діє психологічна служба, що забезпечує своєчасне і систематичне вивчення психофізичного розвитку здобувачів освіти, мотивів їх поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних та інших індивідуальних особливостей, сприяє створенню умов для виконання освітніх і виховних завдань закладів освіти.

Метою діяльності психологічної служби є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

13. *Забезпечити широке залучення громадськості до вирішення питань участі дітей у проведенні освітніх експериментів.*

Відповідно до законодавства України питання участі /не участі учнів у науково педагогічних проектах (експериментальній роботі закладу загальної середньої освіти) провадиться виключно за письмовою згодою батьків або осіб, які їх замінюють.

14. *Забезпечити жорсткий контроль за прийняттям рішень МОНУ з боку департаменту правового забезпечення МОНУ. Притягнути до відповідальності осіб департаменту, які допустили порушення чинного законодавства.*

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 № 950 «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України» всі нормативно-правові акти Міністерства обов'язково розглядаються та

візуються у департаменті правового забезпечення Міністерства освіти і науки України.

15. Створити робочу групу із залученням представників громадськості з метою впровадження вітчизняних інноваційних продуктів у сфері загальної середньої освіти.

Порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності у системі освіти визначається Положенням про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженим наказом МОН від 07.11.2000 № 522 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 11.07.2017 № 994), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 22 вересня 2017 р за № 1171/31039.

Президент «Міжнародного інноваційного центру гармонійного розвитку людини» Яновська Н.М. є автором програми «Гармонія інтелекту та здоров'я», яка розглядалася на колегії Міністерства освіти і науки України 22 лютого 2018 р.

На розгляд колегії Міністерства освіти і науки України пропонувалося 9 програм і 2 типових освітніх програми. Рішенням колегії міністерства 9 програм, які реалізують за освітні проекти, було рекомендовано на розгляд Державної служби якості освіти (лист Міністерства від 05.03.2018 № 1/12-2346), оскільки відповідно до статті 67 Закону України «Про освіту» центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами за результатами експертизи затверджуються освітні програми дошкільної та загальної середньої освіти (крім типових і тих, що розроблені на основі типових).

Програма «Гармонія інтелекту та здоров'я» для експертизи до Державної служби якості освіти не надходила.

Відповідно до пункту 7 Порядку орган виконавчої влади після надходження експертних пропозицій розглядає їх на найближчому засіданні колегії за участю представників ініціатора громадської експертизи.

Просимо розглянути доповідну записку та експертні пропозиції і прийняти відповідне рішення, проект якого додається.

Директор департаменту

Ю. Г. Кононенко